

Asia: VN/17578/2022

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta aiheutuviin lisäkustannuksiin vuonna 2022

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 1 §:ään (Soveltamisala)

Kommenttinne

Asetuksen perustelumuistiossa mainitaan, että maan hallitus sitoutui vuoden 2020 budjettiriihen yhteydessä korvaamaan koronaan liittyvät välittömät kustannukset täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. HUS pitää ensiarvoisen tärkeänä, että tätä sitoumusta noudatetaan ja pandemian torjunnasta, varautumisesta ja potilaiden hoidosta aiheutuneet kustannukset korvataan täysimääräisesti. Pykälän perusteluissa mainitaan, että vuosien 2022 ja 2023 kustannukset tullaan korvaamaan erillisen valmistelun puitteissa. Soveltamisalakohdassa on ehdottomasti tarpeellista mainita asiasta erikseen.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 2 §:ään (Avustettavat kustannukset)

Kommenttinne

Asetuksessa määrätään lisäkustannusten korvaamisesta, joka ei tarkoita täysimääräistä korvaamista, johon maan hallitus on sitoutunut. Ilman koronainfektiota ensisijaisesti koronan vuoksi hoidossa ollut potilas ei olisi aiheuttanut hoitokustannuksia lainkaan. HUSin hoidossa on ollut potilaita, joiden hoitoon hakeutumisen syy on ollut muu kuin koronainfektio, mutta heillä on ollut myös koronainfektio. Näidenkin potilaiden hoitaminen on vaatinut koronainfektiosta johtuen eristämistä ja sairaansijojen vähentämistä, jotta hoitoa on voitu antaa terveysturvallisesti ja se on aiheuttanut enemmän kustannuksia ja vaatinut enemmän resursseja, ja siksi nämä kustannukset pitäisi korvata HUSille täysimääräisesti. Myös kohortoinnista (potilassijoittelusta pandemian torjunnan vaatimusten mukaan) on aiheutunut HUSille lisäkustannuksia, jotka tulisi täysimääräisesti korvata.

Asetuksessa kustannusten korvaaminen rajataan kesäkuun 2022 loppuun. HUSin sairaaloissa on ollut heinäkuussa 2022 koronainfektiön vuoksi hoidossa jatkuvasti keskimäärin 50 koronapotilasta. Koronainfektiopotilaiden määrä ja heidän mahdollinen sairaalahoidon tarve voi syksyn 2022 aikana

hyvinkin lähteä kasvuun, jos koronaviruksesta ilmaantuu uusi muunnos, joka kiertää väestön immunitetin ja/tai rokotussuojan. Myös kesäkuun 2022 jälkeiset kustannukset tulee korvata.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 3 §:ään (Avustuksen saaja)

Kommenttinne

Avustuksen saajaa ei voi rajata esitetyllä tavalla kuntiin tai kuntayhtymiin. Tämä jättäisi sairaanhoitopiirit avustuksen ulkopuolelle, vaikka sairaanhoitopiireille on syntynyt koronapandemian torjunnasta ja potilaiden hoidosta kustannuksia, joita ei ole voitu viedä palvelutuotannon hintoihin. Tällaisia kustannuksia HUSissa ovat mm. varautumiseen, kohortointiin, tilannekuvan tuottamiseen, tarvikkeisiin ja käyttämättömään kapasiteettiin liittyvät kustannukset. Varautumisvelvoitteen vuoksi HUSin varastossa on vanhenevia suojatarvikkeita, joiden alaskirjaus aiheuttaa vuonna 2022 huomattavat kustannukset. Hoitohenkilökunnan saamat tartunnat ja sairauspoissaolot ovat vaikuttaneet suoraan erikoissairaanhoidon kokonaispalvelutuotantoon, josta on aiheutunut mm. sijaistamisen lisäkustannuksia. Näiden kaikkien em. kustannusten kattamiseksi myös HUSin tulisi saada suoraan valtionavustusta.

Koronainfektiopotilaiden määrän nopea kasvu vuoden 2021 loppupuolella jatkui alkuvuonna 2022, minkä vuoksi HUS joutui rajoittamaan kiireetöntä erikoissairaanhoidon toimintaa. Tästä johtuen HUSin toimintatuotot vuonna 2022 ovat jääneet merkittävästi talousarviota alhaisemmiksi. HUS-kuntayhtymän tuloksen talousarviopoikkeama oli ensimmäisen vuosipuoliskon päättyessä -67,6 milj. euroa.

Vaikka kuntaomistajat vastaavatkin viime kädessä HUS-kuntayhtymän alijäämän kattamisesta, tulee valtionavustus kohdentaa suoraan HUSille edellä kuvattujen kokonaisuuksien osalta, koska ne eivät sisälly nyt lausuttavana olevaan avustuskokonaisuuteen, jota omistajat voivat hakea.

Esitetty menettely korvaustavasta ja sen piiriin sisältyvistä kustannuksista ei vastaa maan hallituksen lupauksia koronakustannusten korvaamisesta täysimääräisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 4 §:ään (Avustuskokonaisuudet)

Kommenttinne

Avustuskokonaisuuksiin tulee lisätä kohta 5, joka mahdollistaisi korvauksen hakemisen muiden välttämättömien kustannusten perusteella. Tällaisia kustannuksia HUSissa ovat mm. varautumiseen, kohortointiin, tilannekuvan tuottamiseen, suojatarvikkeisiin (käyttö ja velvoitevarastointi) ja terveysturvallisen hoidon järjestämiseen sekä käyttämättömään kapasiteettiin liittyvät

kustannukset. Mainittujen ylimääräisten kustannusten kattamiseksi HUSin tulee ehdottomasti saada suoraa valtionavustusta.

Kohta voisi olla 5) Muut välttämättömät kustannukset.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 5 §:ään (Avustus testaukseen)

Kommenttinne

Ei kommenttia.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 6 §:ään (Avustus rokottamiseen)

Kommenttinne

Ei kommenttia.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 7 §:ään (Avustus hoidon kustannuksiin)

Kommenttinne

Jos kunnille korvataan vain ensisijaisesti koronainfektion vuoksi hoidossa olleiden kustannuksia, jää koronapandemiasta aiheutuneita lisäkustannuksia merkittävästi korvaamatta sekä kunnille että HUSille (ks. HUSin kommentit pykäliin 2, 3 ja 4).

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 8 §:ään (Avustus muihin välittömiin kustannuksiin)

Kommenttinne

Välittömiä kustannuksia ei tule rajata asetuksessa esitetyllä tavalla, koska toiminnan ja velvoitteiden luonne on erilainen eri toimijoilla. Esimerkiksi HUS tuottaa tilannekuvaa koko Uudellemaalle, HUSin erityisvastuualueelle sekä valtakunnan laajuisesti. Toiseksi, HUSin toimintaan on vaikuttanut Uudenmaan kuntien kyky selviytyä potilaiden hoidosta omilla vuodeosastoillaan; mikäli perusterveydenhuolto ei ole pystynyt vastaanottamaan HUSin jatkohoitoa tarvitsevia potilaita, ovat potilaat jääneet odottamaan HUSiin vieden näin merkittävästi sairaansijoja ja muita resursseja. Tällä on ollut välitön vaikutus HUSin kykyyn tuottaa erikoissairaanhoidon palveluja muille hoitoa tarvitseville ja sitä kautta vaikuttanut hoitojonojen kasvuun ja hoitoon pääsyn vaikeutumiseen. Hoitojonojen purkuun liittyvät kustannukset tulee siten nähdä kustannustekijöinä etenkin HUSissa, joka ei voi hakea avustusta perusteluissa mainitusta kestävästä kasvun ohjelmasta (EU rahoitus).

Koronainfektiopotilaiden määrä HUSin sairaaloissa oli erittäin suuri alkuvuonna 2022 ja toimintaa jouduttiin merkittävästi mukauttamaan potilaiden (sekä korona- että ei-koronapotilaat) ja henkilöstön terveysturvallisuuden varmistamiseksi. Vaikutusta toimintaan kuvaa se, että tammikuussa 2022 koronainfektiopotilaiden kokonaiskuormitus HUSin osastoilla oli koko pandemia-ajan suurin. Koronapandemiavuosina 2020-2022 syntyneitä hoitojonoja ei ole kyetty lyhentämään suunnitellulla tavalla. Vuoden 2021 päättyessä HUSiin hoitoon tai hoidon arviointiin odotti 59 179 henkilöä. Näistä 5 134 henkilön jonotusaika oli ylittänyt kuuden kuukauden hoitotakuuajan. Koronapandemian voimistuessa koronaviruksen omikron-muunnoksen myötä jonottajien määrää ei ole saatu merkittävästi alenemaan. Ponnistelut hoitojonojen lyhentämiseksi tulee HUSin näkemyksen mukaan huomioida asetuksen § 8 puitteissa muiden välittömien kustannusten ohella tai ehdottamamme uuden kohdan (5 Muut välttämättömät kustannukset) lisäämisellä asetukseen.

Välttämättömiä kustannuksia HUSissa ovat mm. varautumiseen, kohortointiin, tilannekuvan tuottamiseen, suojatarvikkeisiin (käyttö ja velvoitevarastointi) ja terveysturvallisen hoidon järjestämiseen liittyvät kustannukset. Mainittujen ylimääräisten kustannusten kattamiseksi HUSin tulee saada suoraa valtionavustusta.

Välittömien kustannusten korvaus esitetään laskettavaksi asukasluvun ja yksikkökorvauksen 6 euroa/asukas perusteella.

Ehdotettu yksikkökorvaus on aivan liian pieni HUSille syntyneisiin välttämättömiin kustannuksiin nähden. Lisäksi kapitaatioperusteisuus ei ole kohdellut edellisillä korvauskierroksia alueita tasapuoleisesti. Kuten asetuksen perustelumuiotissa (s. 2) mainitaan, koronasta aiheutuneet kustannukset eivät ole jakautuneet tasaisesti kaikkien kuntien kesken, vaan muun muassa tautitilanteesta johtuen kuntien välillä voi olla suuriakin eroja.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 9 §:ään (Avustuskokonaisuuksien korvaustaso)

Kommenttinne

Asetusehdotuksessa yksikkökorvaukset ovat NHG:n arvioimat lisäkustannukset per bruttohoitopäivä; erikoissairaanhoidon vuodeosastohoitopäivän yksikkökorvaus on 482 euroa hoitopäivä ja tehohoidon yksikkökorvaus 2 066 euroa per hoitopäivä. HUSin keskimääräinen laskutus koronapotilaan vuodeosastohoidosta on 1000-1200 euroa per vuodeosastohoitopäivä (brutto) ja yli 6000 euroa per tehohoitoapäivä (brutto).

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 10 §:ään (Valtionavustuksen hakeminen)

Kommenttinne

Ei kommenttia.

Tähän voitte kirjoittaa kommentteja liittyen asetuksen 11 §:ään (Voimaantulo)

Kommenttinne

Ei kommenttia

Tähän voitte kirjoittaa muita huomioita asetukseen liittyen

Kommenttinne

Ei kommenttia

Finnilä Jari
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri